

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Зеленський ввів санкції проти 15 російських музейників. – Дар'я Лобанок](#)

[Ухвалення змін до медійних законів гальмується блокуванням євроінтеграції України. Моніторинг роботи комітету гуманітарної та інформполітики за перше півріччя 2025 року. – Світлана Остапа](#)

Вшанування пам'яті

[У Києві вшанували пам'ять загиблих захисників у теракті в колонії селища Оленівка. – Віолетта Луньова](#)

[На Полтавщині перейменували вулицю на честь письменника Дмитра Нитченка](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[На платформі «Дія.Освіта» з'явився гайд з медіаграмотності. – Діана Горон](#)

[російське телебачення – у прифронтових селах півдня. Як протидіє Україна? – Григорій Пирлик](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[У Болграді на Одещині демонтували пам'ятник Пушкіну. – Світлана Кравченко](#)

Мовні питання

[Мовний омбудсмен розповіла, чи приборуть згадку про російську мову з Конституції. – Олена Расенко](#)

[У польських школах українську мову можна буде вивчати як другу іноземну](#)

Ініціативи громад

[У Луцьку представили проєкт ревіталізації будинку Покальчука](#)

Креативні індустрії

[«Вбий у собі все російське»: german. і «ебаут» присвятили нову колекцію Юрію Феліпенку. – Ропаява Жанна](#)

Фестивалі

[Збирали гроші для «Азову»: у Львові втретє відбувся фестиваль «Файне місто». – Юлія Равлюк, Іванка Дусько](#)

[У Перемишлі відбудеться літературний фестиваль польсько-українського](#)

[діалогу. – Оріся Шиян](#)

Міждисциплінарні практики

[Мікс кінетики, звуку та живопису: у Луцьку відкрили спільну виставку одеситів Дмитра Ерліха та Іллі Петрова. – Тетяна Маркопольська](#)

Театр

[Відійти від заборони. У Харкові працівники державного театру створили незалежну театральну формацію. – Дар'я Лобанок](#)

Музика

[Держмистецтв оголосило конкурс на здобуття премії імені Косенка у 2025 році. – Валерія Буняк](#)

[Гастролі, прем'єри і проєкти. Підсумки сезону Академічного симфонічного оркестру Львівської філармонії. – Наталія Мендюк](#)

[«Центр музики молодих» оголошує опенкол для композиторів. – Антон Малиновський](#)

[«Просмажка Young Blood»: що говорять експерти музичної індустрії про молодих українських артистів](#)

Візуальні мистецтва

[Мисткиня Жанна Кадирова презентує проєкт «Ліс» у Хельсінкі. – Катерина Гладка](#)

[Мистецький фронт: у Києві відкрили виставку про незламну націю. – Ганна Тимошенко](#)

[Картини Марії Примаченко виставлять на аукціоні у Львові. – Катерина Кадакова](#)

[«Народ – це коло»: у Луцьку відкрили виставку «Відголос» Наталії Мелесь і Романа Петрука. – Маша Пилипчук](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[У Копенгагені покажуть український документальний фільм «Сімейний альбом». – Діана Горон](#)

[Докфільм «Під крилом ночі» Лесі Дяк доступний на Takflix. – Ропасва Жанна](#)

[Про Дмитра Яворницького зняли новий фільм. – Віолетта Луньова](#)

Література. Книговидання

[BestsellerFest і «неймовірні бонуси». В Україні ініціюють нову книжкову подію. – Галина Терещук](#)

[Оголосили другу частину лонглиста премії книжкових блогерів](#)

[Вийшла антологія української поезії грецькою мовою](#)

[Віталій Ляска: Ми не боїмося видавати книжки, які не почитаєш перед сном. – Володимир Молодій](#)

[ТікТок, штучний інтелект і війна: чому література відходить на задній план? – Леся Вакулюк](#)

Музейна справа

[У Музеї Шолом-Алейхема відкрили виставку, присвячену Бруно Шульцу](#)

[ЛітМузей запрошує на «Поетичну лабораторію». – Антон Малиновський](#)

Охорона культурної спадщини

[У Києві Садибу Самсона Стрільбицького, яку планували знести, включили до Держреєстру пам'яток. – Дарина Рубан](#)

[У Харкові знайшли залишки будівельних конструкцій, імовірно, кінця XIX століття | ВІДЕО](#)

[Мистецтво спротиву чи радянська ідеологія: що варто знати про мозаїки | ВІДЕО](#)

Читання

[«Досі питають про книги російською»: як працює книгарня-кав'ярня видавництва «Старого Лева» в Одесі. – Олена Концевич](#)

Кадри

[Управління культури Львова очолила колишня директорка школи Марта Бешлей. – Орися Шиян](#)

Авторське право

[Українець переміг у суді НВО щодо незаконного використання його твору в серіалі «Чорнобиль». – Дар'я Лобанок](#)

Міжнародне співробітництво

[Як зберегти та захистити українську культурну спадщину? – діалог зі США. – Віолетта Луньова](#)

Підтримка України у світі

[Група Imagine Dragons завершила європейську частину туру, піднявши одразу кілька синьо-жовтих прапорів. – Віолетта Луньова](#)

Загальні питання

Зеленський ввів санкції проти 15 російських музейників. – Дар'я Лобанок

Президент України В. Зеленський ввів у дію рішення РНБО про застосування персональних санкцій до 15 керівників російських музеїв, які причетні до впровадження антиукраїнської політики в музейній сфері. Зокрема, до санкційного списку включені А. Сілкін та Г. Алексєєва, які балотуються до керівних органів Міжнародної ради музеїв (ICOM). Далі Україна говоритиме про запровадження подібних санкцій на рівні Європейського Союзу. Це може поставити під сумнів подальшу участь представників росії у міжнародних процесах, пояснили в МКСК. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/zelenskiy-vviv-sankciji-proti-15-rosiyskih-muzeynikov-309573/>

Ухвалення змін до медійних законів гальмується блокуванням євроінтеграції України. Моніторинг роботи комітету гуманітарної та інформполітики за перше півріччя 2025 року. – Світлана Остапа

Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/243134/2025-08-04-ukhvalennya-zmin-do-mediynykh-zakoniv-galmuietsya-blokuvannyam-ievrointegratsii-ukrainy-monitoryng-roboty-komitetu-gumanitarnoi-ta-informpolityky-za-pershe-pivrichchya-2025-roku/>

Вшанування пам'яті

У Києві вшанували пам'ять загиблих захисників у теракті в колонії селища Оленівка. – Віолетта Луньова

2 серпня у Національному музеї історії України у Другій світовій війні відбулася серія заходів, приурочених третім роковинам теракту в колонії селища Оленівка, що на Донеччині. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/51788/u-kyievi-vshanuvaly-pamyat-zagyblyh-zahysnykiv-u-terakti-v-koloniyi-selyshha-olenivka/>

На Полтавщині перейменували вулицю на честь письменника Дмитра Нитченка

У Зінькові Полтавського району вулицю, названу на честь російського письменника В. Короленка, перейменовано на честь українського літературознавця й мемуариста Д. Нитченка. Докладніше:

<https://chytomo.com/na-poltavshchyni-perejmenuvaly-vulytsiu-na-chest-pysmennyka-dmytra-nytchenka/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

На платформі «Дія.Освіта» з'явився гайд з медіаграмотності. – Діана Горон

На національній платформі «Дія.Освіта» з'явився гайд з медіаграмотності – практичний інструмент для всіх, хто хоче запускати або вдосконалювати освітні ініціативи в цій сфері. Гайд містить 12 практичних

принципів, які ґрунтуються на світовому досвіді та будуть корисними для українського контексту. Докладніше:

<https://ms.detector.media/internet/post/38274/2025-08-01-na-platformi-diyaosvita-zyavyvsya-gayd-z-mediagramotnosti/>

російське телебачення – у прифронтових селах півдня. Як протидіє Україна? – Григорій Пирлик

В окупованому Маріуполі почало мовити російське православне радіо «Вера». За словами керівництва мережі, радіо вже можна почути у Бердянську, Мелітополі, Генічеську. Також протягом 2025 року росія планує запустити в Маріуполі, Мелітополі, Бердянську та Новій Каховці мовлення державного радіо Sputnik. російські окупанти прагнуть поширити сигнал провладних медіа також на сусідні, підконтрольні українській владі, міста. Автор розповідає, як цьому намагається протидіяти українська влада; які канали українські редакції можуть використовувати для того, щоб тримати зв'язок із глядачами в окупації. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/novyny-pryazovya-rosiyska-okupatsiya-movlennya/33491983.html>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

У Болграді на Одещині демонтували пам'ятник Пушкіну. – Світлана Кравченко

«1 серпня, на виконання закону про деколонізацію, в місті Болград демонтовано пам'ятник поету О. Пушкіну, який визнано таким, що містить символіку імперської політики», – йдеться у повідомленні Болградської міськради. Докладніше:

<https://espresso.tv/kultura-u-bolgradi-na-odeshchini-demontuvali-pamyatnik-pushkinu>

Мовні питання

Мовний омбудсмен розповіла, чи приберуть згадку про російську мову з Конституції. – Олена Расенко

Уповноважена із захисту державної мови О. Івановська підкреслила, що в умовах воєнного стану внести зміни до Конституції України, що стосуються згадки російської мови, неможливо. Однак вона вважає, що країна має вже зараз готуватися до такого кроку. Про це омбудсменка сказала в ефірі національного телемарафону. За словами Івановської, чинна Конституція не надає російській мові особливого статусу, проте стаття 10 виділяє її окремо від мов інших національних меншин. Саме це, на її думку, тривалий час використовували як аргумент для підтримання домінантної ролі російської мови в публічній сфері, освіті та медіа. Також омбудсменка торкнулася теми мовної реінтеграції тимчасово окупованих територій, наголосивши, що цей процес має бути поетапним, добровільним і частиною загального курсу на українізацію. Докладніше:

<https://socportal.info/ua/news/movnii-ombudsmen-rozpovila-chi-priberut-zgadku-pro-rosiisku-movu-z-konstitucii/>

У польських школах українську мову можна буде вивчати як другу іноземну

Учні 7–8 класів середніх шкіл у Польщі тепер мають офіційну можливість вивчати українську мову як другу іноземну, повідомило посольство України в Польщі. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-polskykh-shkolakh-ukrainsku-movu-mozhna-bude-vyvchaty-iak-druhu-inozemnu/>

Ініціативи громад

У Луцьку представили проєкт ревіталізації будинку Покальчука

1 серпня літературна платформа «Фронтера» та «Алгоритм дій» представили концепцію відновлення будинку родини Покальчуків – проєкт «Дім Пако». За задумом організаторів, креативний простір включатиме міжнародну резиденцію для письменників, перекладачів, музикантів та культурних менеджерів, майстерню, екскурсійний простір та подієвий майданчик у саду. Наразі будинок в аварійному стані. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-lutsku-predstavly-proiekt-revitalizatsii-budynku-pokalchuka/>

Креативні індустрії

«Вбий у собі все російське»: german. і «ебаут» присвятили нову колекцію Юрію Феліпенку. – Ропасва Жанна

Бренд german. разом із шоу «ебаут» презентували спільну колекцію, присвячену пам'яті українського військового та актора Ю. Феліпенка, який загинув у бою 14 червня. До дропу увійшли футболки, лонгсліви, шопери й аксесуари. Центральним елементом стали слова К. Мотрич – співзасновниці «ебаут» і дружини Юрія, сказані на прощанні: «Вбийте в собі все російське, забудьте мову ворога, мстіться». Окрему частину колекції створено спільно з motrych studio – ювелірним брендом Мотрич. Це двошарові жетони з написом «вбий все російське в собі». Докладніше:

<https://bit.ua/2025/08/vbyj-u-sobi-vse-rosijske-german-i-ebaut-prysvyatyly-novu-kolektsiyu-yuriyu-felipenku/>

Фестивалі

Збирали гроші для «Азову»: у Львові втретє відбувся фестиваль «Файне місто». – Юлія Равлюк, Іванка Дусько

2 та 3 серпня у Львові втретє відбувся фестиваль «Файне місто». Подія була благодійною – на ній збирали гроші на потреби військових «Азову». Докладніше у відеорепортажі Суспільного:

<https://suspilne.media/lviv/1082189-zbirali-grosi-dla-azovu-u-lvovi-vtrete-vidbuvsya-festival-fajne-misto/>

У Перемишлі відбудеться літературний фестиваль польсько-

українського діалогу. – Оріся Шиян

14–17 серпня у прикордонному Перемишлі відбудеться літературний фестиваль «Місто з рікою», в якому візьмуть участь українські і польські письменники. Організаторами є Об'єднання українців у Польщі та Український народний дім Перемишля. Свого часу річка Сян була лінією розмежування: у період польсько-української війни 1918–1919 років ділила місто на польську та українську дільницю. У Другу світову по різні береги воювали нацисти та оборонці міста. Нинішні жителі Перемишля хочуть, щоб річка стала об'єднавчим фактором, прагнуть і сприяють налагодженню діалогу та примирення двох націй, котрі здавна проживають у цьому місті. Фестивальне містечко розмістять по обидва боки Сяну. Серед запрошених літераторів: А. Любка, А. Левкова, М. Лаюк, Анджей Стасюк, Вітольд Шабловський та ін. Окрім літературних зустрічей відбудуться концерти, виставки, перформативне читання, йога на березі Сяну, велосипедні та піші екскурсії Перемишлем. Докладніше:

https://zaxid.net/misto_z_rikoyu_u_peremishli_vidbudetsya_literaturniy_festival_polsko_ukrayinskogo_dialogu_n1616123

Міждисциплінарні практики

Мікс кінетики, звуку та живопису: у Луцьку відкрили спільну виставку одеситів Дмитра Ерліха та Іллі Петрова. – Тетяна Маркопольська

1 серпня у Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків одеські митці Д. Ерліх й І. Петров презентували свою спільну виставку «Місце існування». Автори підготували дві інсталяції. Обоє поєднує назва, прості матеріали, звук та кінетична функція. У темній залі дерев'яні конструкції починають рухатися. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/825480-miks-kinetiki-zvuku-ta-zhivopisu-u-lutsku-vidkrili-spilnu-vistavku-odesitiv-dmitra-erlikha-ta-illi-petrova>

Театр

Відійти від заборони. У Харкові працівники державного театру створили незалежну театральну формацію. – Дар'я Лобанок

Харків залишається містом, у якому діє формальна заборона на театральні вистави у державних театрах та існують проблеми з фінансуванням роботи закладів. Також Харків щодня зазнає нищівних російських повітряних атак. Та попри це залишається важливим містом на театральній мапі країни, чие театральне середовище продовжує динамічно розвиватися. 25 липня у Харкові просто неба відбулася прем'єра нового незалежного театру Open Theater. Його заснував актор та режисер театру Квітки-Основ'яненка (колишній Пушкіна) В. Єрмоленко. До своєї команди покликав інших своїх колег з цього театру. Він розповідає про мотивацію створення, концепцію нового театру та про те, як прикордонному Харкову вдається залишатися театральним осердям країни на рівні з Києвом і Львовом. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/vidiyti-vid-zaboroni-u-harkovi-pracivniki-derzhavnogo-teatru-stvorili-nezaleznu-teatralnu-formaciyu-309542/>

Музика

Держмистецтв оголосило конкурс на здобуття премії імені Косенка у 2025 році. – Валерія Буняк

Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти оголосило конкурс на здобуття премії імені Віктора Косенка у 2025 році за видатні досягнення у сфері професійної композиторської творчості для дітей та юнацтва. Докладніше про умови участі:

<https://detector.media/infospace/article/243115/2025-08-01-derzhmystetstv-ogolosylo-konkurs-na-zdobuttya-premii-imeni-kosenka-u-2025-rotsi/>

Гастролі, прем'єри і проєкти. Підсумки сезону Академічного симфонічного оркестру Львівської філармонії. – Наталія Мендюк

Академічний симфонічний оркестр Львівської національної філармонії завершив 122-й концертний сезон. Директор-розпорядник оркестру М. Сосновський розповідає про благодійні гастролі, міжнародну співпрацю та потребу в стратегії для української культури. Докладніше:

<https://theclaquers.com/posts/15489>

«Центр музики молодих» оголошує опенкол для композиторів. – Антон Малиновський

«Центр музики молодих» спільно з Goethe-Institut Ukraine оголосив опенкол для композиторів та композиторок під назвою «Пісні вугілля і сталі». Протягом трьох місяців відібрані композитори працюватимуть над створенням нових творів, у яких осмислюватиметься досвід взаємодії з видобутком вугілля та литвом металу. Для цього буде влаштовано поїздки на сталеливарний завод. Далі – написання твору з ментором Свеном-Інго Кохом, робота з ансамблем Ensemble 24 та три прем'єрні виконання: у Кривому Розі, Дніпрі та Києві. Докладніше про умови участі:

<https://lyuk.media/news/opencall-for-composers/>

«Просмажка Young Blood»: що говорять експерти музичної індустрії про молодих українських артистів

24 липня в Києві на події «Просмажка Young Blood 2.0» молоді музиканти отримали можливість наживо представити свої треки, а експерти музичної індустрії у реальному часі слухали треки молодих артистів і ділилися враженнями. Захід організували Jäger Music Awards і бренд Jägermeister як частину серії активностей на підтримку незалежної сцени протягом року. Докладніше про поради від експертів української музичної індустрії – що чекає на нове покоління артистів, як працювати з фольклорною спадщиною і чому живі формати зараз важливі, як ніколи:

<https://suspilne.media/culture/1081091-prosmazka-young-blood-so-govorat-eksperti-muzicnoi-industrii-pro-molodih-ukrainskih-artistiv/>

Візуальні мистецтва

Мисткиня Жанна Кадирова презентує проєкт «Ліс» у Хельсінкі. –

Катерина Гладка

Проект української мисткині Ж. Кадирової у межах ІНМЕ Helsinki 2025 буде відкрито для публіки у День Незалежності України – 24 серпня. Відеоінсталяція «The Forest» («Ліс») демонструватиметься в історичній будівлі колишньої парової електростанції Музею енергетики в Гельсінкі та буде доступна для перегляду протягом шести тижнів – до 2 жовтня. У відеоінсталяції зображено безкрайній молодий ліс, що гойдається у вітрі. російський підрив Каховської дамби 6 червня 2023 року зруйнував гігантське водосховище площею 2155 км² і спричинив непоправні руйнування у навколишній місцевості, селах і містах. Водночас у регіоні було знищено цінну культурну спадщину. На місці водосховища за один рік виріс вражаючий чотириметровий ліс із верб і тополь. У своєму творі мисткиня розмірковує над наслідками як «прогресу», так і збройних конфліктів для життєво важливих систем, що забезпечують саме існування. Вона досліджує минуле району Каховської дамби та пов'язане з ним порочне коло насильства. Цей твір спонукає замислитися над нашим ставленням до довкілля – як з екологічної, так і з матеріально-господарської точки зору післявоєнного відновлення – та дарує надію і можливість перевести дух у часи війни та екологічної кризи. ІНМЕ Helsinki («Диво Гельсінкі») – організація сучасного мистецтва, що поєднує мистецтво, науку й кліматичну свідомість. Мистецький проєкт Кадирової буде представлено не лише в Гельсінкі, а й в Україні – в адаптованому форматі для місцевої аудиторії. Джерело:

https://lb.ua/culture/2025/08/04/689686_mistkinya_zhanna_kadirova_prezentuie.html

Мистецький фронт: у Києві відкрили виставку про незламну націю. – Ганна Тимошенко

У столичній галереї «Митець» відкрито експозицію «Незламні». Організована секцією критики та мистецтвознавства Національної спілки художників України, вона поєднує різні форми сучасного мистецтва: живопис, графіку, фотографію, інсталяції й артоб'єкти. Серед представлених митців – В. Михальчук, К. Чернявський, Ю. Вакуленко, А. Шевченко, С. Герасименко та ін. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/51696/hudozhnyky-prezentuvaly-proyekt-nezlamni/>

Картини Марії Примаченко виставлять на аукціоні у Львові. – Катерина Кадакова

У Львові 21 серпня відбудеться аукціон «Українське мистецтво незалежності», серед лотів якого представлено роботи видатної української народної художниці М. Примаченко – «Квіти у горшку» та «Голуб миру», написані гуашшю на папері у 1992-му та 1993 роках. Також на аукціоні буде виставлено роботи І. Чічкана, О. Тістола, А. Савадова та інших, загалом – 41 картина. Окремо в Аукціонному домі «Меркурій» зауважили, що 9 серпня відкриється передаукціонна виставка, на якій можна буде побачити всі виставлені на торги роботи. Докладніше:

<https://divoche.media/2025/08/01/kartyny-marii-prymachenko-vystavliat-na-auksioni-u-lvovi/>

«Народ – це коло»: у Луцьку відкрили виставку «Відголос» Наталії Мелесь і Романа Петрука. – Маша Пилипчук

В Галереї мистецтв Волинської організації Національної спілки художників України презентовано спільний проєкт «Відголос» Н. Мелесь і Р. Петрука. В експозиції поєдналися живопис і текстильне мистецтво – представлено 70 картин і близько сотні плетених килимків. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/825396-narod-tse-kolo-u-lutsku-vidkrili-vistavku-vidgolos-natalii-meles-i-romana-petruka>

Кіномистецтво. Кінопрокат

У Копенгагені покажуть український документальний фільм «Сімейний альбом». – Діана Горон

У Копенгагені покажуть документальний фільм українського іномовлення «Сімейний альбом» режисерки М. Ткачук. Стрічку присвячено історії Голодомору та сучасним злочинам росії проти України. Її показ відбудеться 15 серпня в Українському домі в Данії. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/243112/2025-08-01-u-kopengageni-pokazhut-ukrainskyy-dokumentalnyy-film-simeynyy-albom/>

Докфільм «Під крилом ночі» Лесі Дяк доступний на Takflix. – Ропасва Жанна

Стрічка доступна онлайн на платформі Takflix для перегляду в Україні з англійськими, іспанськими та португальськими субтитрами. 50% від продажу переглядів на Takflix отримують творці стрічки, ще 10% перераховуються до фонду «Повернись живим». Докладніше:

<https://bit.ua/2025/08/dokfilm-pid-krylom-nochi-lesi-dyak-dostupnyj-na-takflix/>

Про Дмитра Яворницького зняли новий фільм. – Віолетта Луньова

Його присвячено 170-річчю від дня народження видатного історика, яке відзначається цього року. Про стрічку, створену в рамках проєкту «Код Дмитра Яворницького», розповідають автори стрічки. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/51654/pro-dmytra-yavornyczkogo-znyaly-novyj-film/>

Література. Книговидання

BestsellerFest і «неймовірні бонуси». В Україні ініціюють нову книжкову подію. – Галина Терещук

15–17 серпня у Львові вперше відбудеться новий книжковий фестиваль під назвою BestsellerFest, на який зберуться українські письменники і видавці. Пів сотні видавництв представлять українські книжки. На відвідувачів чекають десятки літературних подій. Авторка розмірковує, чи у Львові створили альтернативу Форуму видавців, який останніми роками, за визначенням експертів, занепав. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/ukraina-mova-knygka-festyval/33491782.html>

Оголошили другу частину лонглиста премії книжкових блогерів

Премія книжкових блогерів, яку заснував фестиваль «Книжкова країна», оголосила довгий список претендентів на перемогу. Цього року премія відзначатиме твори української та перекладної літератури окремо, аби більше приділити уваги саме українському літературному полю. На весняній «Книжковій країні» оберуть найкращу українську книжку, видану з травня по березень 2024 року, а на осінній – перекладну. Докладніше про довгий список осінньої премії:

<https://chytomo.com/oholosyly-druhu-chastynu-lohlysta-premii-knyzhkovykh-bloheriv/>

Вийшла антологія української поезії грецькою мовою

Книжка вийшла друком у видавництві ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΟΥΚΚΙΔΑ («Видавництво Краплина»). Видання охоплює як класичну, так і сучасну українську поезію. За словами одного з її упорядників Міхаеля Патсіса, зовсім нещодавно в Греції про українську поезію знали небагато – переважно згадували Т. Шевченка або Лесю Українку. «Лише останніми роками ми почали більш уважно досліджувати Україну», – зазначає він. Видання умовно поділено на дві частини: класична українська поезія (1800–1989); сучасна українська поезія (від 1991 року до сьогодення). Вірші розподіляли не за літературознавчими, а за історичними критеріями. 1989 рік у цьому контексті розглядається як поворотна точка – початок розпаду СРСР, занепад Варшавського договору та піднесення національних ідентичностей. Антологія містить короткі біографії поетів, коментарі до віршів і окремий есей про українську мову, її розвиток і статус як окремої слов'янської мови. Упорядник наголошує, що книжка також містить культурний і політичний контекст: від циркуляра Валуєва 1863 року, який заперечував існування української мови, до теми «Розстріляного відродження» 1930-х. До класичної частини антології увійшли вірші Т. Шевченка, Лесі Українки, І. Франка, М. Семенка, П. Тичини, В. Сосюри, М. Бажана, В. Симоненка, В. Стуса, Л. Костенко та ін. В іншій частині є вірші Н. Білоцерківець, Ю. Андруховича, О. Забужко та багатьох інших. Докладніше:

<https://chytomo.com/vyjshla-antolohiia-ukrainskoi-poezii-hretskoiu-movoiu/>

Віталій Ляска: Ми не боїмося видавати книжки, які не почитаєш перед сном. – Володимир Молодій

На початку осені 2024 року проєкт «Локальна історія» запустив своє власне видавництво. І журнал, і популярний канал на Youtube вже на початковому етапі дозволяли сподіватися на вірну аудиторію й добрі результати для майбутніх історичних книжок. Стерти межу між академічною літературою та популярним нонфікшном, сприяти зміні українського історичного гранднративу і зафіксувати позначку у 25 книг на рік, – про такі амбіції видавництва говорить його головний редактор В. Ляска. Докладніше в інтерв'ю з ним:

<https://chytomo.com/vitalij-liaska-my-ne-boimosia-vydavaty-knyzhky-iaki-ne-pochytaiesh-pered-snom/>

ТікТок, штучний інтелект і війна: чому література відходить на задній план? – Леся Вакулюк

Письменниця, видавчиня та громадська діячка М. Савка дала інтерв'ю проєкту «Люди змін з Лесею Вакулюк» на «Еспресо». Йшлося про українську мову як безпековий чинник, читання, конкуренцію книг з тік-током, заробітки українських письменників, заснований нею фестиваль «Земля поетів» тощо. Докладніше:

<https://espresso.tv/kultura-tiktok-shtuchniy-intelekt-i-viyna-chomu-literatura-vidkhodit-na-zadniy-plan>

Музейна справа

У Музеї Шолом-Алейхема відкрили виставку, присвячену Бруно Шульцу

У Музеї Шолом-Алейхема, філії Музею історії міста Києва, відкрито виставку-поему «Портал Бруно», присвячену українському письменнику та художнику єврейського походження Б. Шульцу. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/825288-u-muzei-sholom-aleykhema-vidkrili-vistavku-prisvyachenu-bruno-shultsu>

ЛітМузей запрошує на «Поетичну лабораторію». – Антон Малиновський
Харківський літературний музей запрошує на «Поетичну лабораторію з неокласиками й футуристами». Під час події, що відбудеться 5 серпня, учасники через літмузейні конструктори досліджуватимуть, як писали вірші 100 років тому. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/poetry-laboratory/>

Охорона культурної спадщини

У Києві Садибу Самсона Стрільбицького, яку планували знести, включили до Держреєстру пам'яток. – Дарина Рубан

У столиці Садибу Самсона Стрільбицького внесено до Державного реєстру пам'яток України за рішенням Експертної комісії Мінкульту. Попередньо на місці будівлі 1819 року хотіли звести офісний центр. Докладніше:

<https://shotam.info/u-kyievi-sadybu-samsona-strilbytskoho-iaku-planuvaly-znesty-vkliuchyly-derzhreiestru-pam-iatok/>

У Харкові знайшли залишки будівельних конструкцій, імовірно, кінця XIX століття | ВІДЕО

У Харкові 1 серпня в парку «Стрілка» під час обвалу ґрунту виявлено підземні приміщення з металевими двотавровими балками, імовірно, кінця XIX століття. За словами історика С. Крамаренка, це можуть бути залишки будівлі міського центрального банно-прального комбінату, який працював у 1950–1960-х роках та мав попит через відсутність ванн і туалетів у більшості будинків. Він говорить, що лазня функціонувала навіть під час німецької окупації, однак через грибок і зношеність будівлі 1840-х років її у 1960-х

підірвали. Архітектор М. Розенфельд зазначив, що ця місцевість історично відома як Рибна площа, де до Другої світової війни діяв великий рибний ринок. Він не відкидає можливості, що під землею збереглися залишки лазні, адже конструкції вказують на масивну споруду з бетонним перекриттям. Обидва фахівці вважають, що підземні приміщення можуть мати історичну цінність. Докладніше у відео:

<https://suspilne.media/culture/1082237-u-harkovi-znajsli-zaliski-budivelnih-konstrukcij-virogidno-kinca-xix-stolitta-video/>

Мистецтво спротиву чи радянська ідеологія: що варто знати про мозаїки | ВІДЕО

«Що ми бачимо, коли дивимося на мозаїку – мистецтво, що нас рятує, чи минуле, яке тримає? В одному фрагменті смальти – кольори дитинства, а у другому – привид тоталітарного минулого. Чи варто зберігати радянські мозаїки в Україні? А якщо вони говорять голосами митців, які не боялися бути українцями навіть у СРСР? Ведуча В. Павленко розповідає про найконтраверсійніше монументальне мистецтво радянської доби, яке сьогодні знищується, реставрується і переосмислюється. А також про історії мозаїк А. Горської і їхнє дивовижне перетворення після бомбардувань». Докладніше у відео:

<https://suspilne.media/culture/1081895-mistectvo-sprotivu-ci-radanska-ideologia-so-varto-znati-pro-mozaiki-video/>

Читання

«Досі питають про книги російською»: як працює книгарня-кав'ярня видавництва «Старого Лева» в Одесі. – Олена Концевич

Книгарню-кав'ярню «Старого Лева» відкрито в Одесі сім років тому. Заклад з'явився як ініціатива львівського видавництва «Старого Лева», аби створити тут своєрідний культурний простір. Про те, які книжки серед одеситів мають найбільший попит, чим ще, окрім їхнього продажу, живе крамниця, розповідає менеджерка Г. Крюк. Докладніше:

<https://suspilne.media/odesa/1081925-dosi-pitaut-pro-knigi-rosijskou-ak-pracue-knigarna-kavarna-vidavnictva-starogo-leva-v-odesi/>

Кадри

Управління культури Львова очолила колишня директорка школи Марта Бешлей. – Оріся Шиян

Новою очільницею управління культури Львівської міської ради стала колишня директорка львівської школи № 73, вчителька хімії 31-річна М. Бешлей. Вона також була позаштатною радницею міського голови з питань культури. На посаді директорки школи впроваджувала нестандартні ініціативи та ламала стереотипи в освіті. «Їй вдалося реалізувати низку успішних розвиткових проєктів. Серед них: створення гончарної студії, відкриття медіатеки та музичної студії, сучасного приміщення для психолога, простору для учнівського самоврядування та, спільно з Харківською школою

архітектури, вуличного мистецького простору, де діти відпочивають на перерві. Окрім того, у школі запровадили унікальний інтегрований курс мистецтва та курс із економіки й підприємництва», – розповіли у міськраді. Докладніше:

https://zaxid.net/upravlinnya_kulturi_lvova_ocholila_kolishnya_direktorka_s_hkoli_marta_beshley_n1616036

Авторське право

Українець переміг у суді НВО щодо незаконного використання його твору в серіалі «Чорнобиль». – Дар'я Лобанок

Креативний директор А. Приймаченко дійшов згоди з НВО через суд Нью-Йорка після того, як компанія скопіювала його твір у серіалі «Чорнобиль» не вказавши його авторство. Розгляд справи в суді тривав понад 6 років. «Це суттєвий прецедент, коли вдалося відстояти авторське право українця у суді США у справі з однією з найбільших американських (і світових) медіа компаній», – зауважив він. У 2019 році, коли НВО випустило серіал «Чорнобиль», у першому випуску використали відео Приймаченка без його дозволу. Йдеться про візуалізацію запису телефонних переговорів 26 квітня 1986 року диспетчера центрального пункту пожежного зв'язку з диспетчерами воєнізованої пожежної частини Чорнобильської АЕС. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/ukrajinec-vidstoyav-avtorske-pravo-v-odniy-z-naybilshih-amerikanskih-mediakompaniy-309539/>

Міжнародне співробітництво

Як зберегти та захистити українську культурну спадщину? – діалог зі США. – Віолетта Луньова

29 липня відбулася робоча зустріч заступника міністра культури та стратегічних комунікацій з питань європейської інтеграції А. Наджоса з представниками Посольства США в Україні – Джонасом Стюартом, головою відділу публічної дипломатії, та Метью Вілсоном, заступником аташе з питань освіти та культури. Основною темою обговорення стало збереження та захист української культурної спадщини. Наджос проінформував представників посольства про зафіксовані факти незаконного включення українських музейних експонатів до державного каталогу рф. Такі дії є прямим порушенням положень Гаазької конвенції 1954 року про захист культурних цінностей під час збройних конфліктів та її протоколів. Сторони детально зупинилися на обговоренні працюючих механізмів протидії незаконному переміщенню культурних цінностей та їхньому подальшому вдосконаленню. Наджос повідомив про розробку МКСК спільно з Європейською консультативною місією (EUAM) комплексного плану дій. А також про підготовку міжнародної конференції, на якій країни ЄС обмінюються досвідом у цій сфері. Вони представлять свої національні моделі запобігання вивезенню культурних цінностей. Серед ключових тем обговорення – фіксація воєнних злочинів, зокрема, – злочинів проти об'єктів культурної спадщини. Цим займається американська організація Conflict Observatory. Ще заступник міністра також поінформував про роботу МКСК з впровадження санкцій проти осіб, причетних до розкрадання

українських культурних цінностей. Це стало результатом чіткої взаємодії МКСК з українським експертним середовищем. Сторони домовилися про подальшу співпрацю у захисті української культурної спадщини та посилення міжнародної підтримки України у цій сфері. Джерело:

<https://ktoday.com.ua/51636/yak-zberegty-ta-zahystyty-ukrayinsku-kulturnu-spadshhynu-dialog-zi-ssha/>

Підтримка України у світі

Група Imagine Dragons завершила європейську частину туру, піднявши одразу кілька синьо-жовтих прапорів. – Віолетта Луньова

Американський гурт Imagine Dragons, який став послом платформи United24, завершив європейську частину туру. Музиканти підтримували Україну на кожному концерті в Європі. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/51593/grupa-imagine-dragons-zavershyla-yevropejsku-chastynu-turu-pidnyavshy-odrazu-kilka-syno-zhovtyh-praporiv/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm